

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัด
ชลบุรี
STUDY OF TRAVEL BEHAVIOR OF ELDERLY TOURISTS WHO TRAVEL TO PATTAYA CHONBURI
PROVINCE

สโรชา แดงประเสริฐ

Sarocho Dangprasert

E-mail sarocho181115@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.ศุภศักดิ์ เงามประเสริฐวงศ์

Dr. Supasak Ngaoprasertwong

E-mail Supasak.ng@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จำนวน 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ 60-79 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60 – 65 ปี มีสถานภาพสมรส มีอาชีพก่อนเกษียณเป็นธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ระหว่าง 30,0001 – 35,000 บาท จำนวน 8 คน มีพฤติกรรมส่วนใหญ่ มีการเดินทาง 1-3 ครั้ง ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 2 วันเป็นส่วนมาก ในการไปท่องเที่ยวครั้งนี้เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและพบปะเพื่อน มีค่าใช้จ่ายประมาณ 10,000 ขึ้นไป และมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ให้ลูกหลานช่วยหาข้อมูล ความสนใจในการไปเที่ยวหรือสาเหตุในการไปเที่ยวพัทยาเพราะมีบรรยากาศดี ทะเลมีความสวยงาม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

ที่พักรับเลือกหลากหลาย อาหารทะเลมีร้านให้เลือกเยอะ และส่วนใหญ่พักรวมหรือรีสอร์ท เพราะด้วยความสะดวกสบายในการพักผ่อนที่มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ, การพัฒนา, เมืองพัทยา

Abstract

The purpose of this research study is to study the tourism development guidelines for elderly tourists traveling to Pattaya City, Chonburi Province, both male and female. who live in Bangkok and other provinces, totaling 15 people.

The research results found that Elderly tourists aged 60-79 years are mostly female. Age between 60 - 65 years, marital status Had a career before retiring as a personal business There were 8 people with an income between 30,0001 - 35,000 baht. Most of them had 1-3 trips. Most traveled with their families. With a private car It takes most of the tour 2 days. On this trip to relax and meet friends. There is an expense of approximately 10,000 or more and there is an incentive to travel. Most of them studied information from the internet. Let your children help you find information. Interest in traveling or the reason for traveling to Pattaya is because it has a good atmosphere. The sea is beautiful There are a variety of accommodations to choose from. There are many seafood restaurants to choose from. And most of them stay in hotels or resorts. Because with greater comfort in resting.

Keywords : Elderly, Development, Pattaya City

บทนำ

ปัจจุบันตลาดผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) เป็นอีกตลาดหนึ่งที่มีแนวโน้มเติบโตสูงในอนาคตเนื่องจากการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่ทำให้ประชากรมีอัตราการเสียชีวิตลดต่ำลง ผู้สูงอายุมิแนวโน้มจะมีอายุยืนยาวขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุงานประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

สันถนาการและการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน หรือเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ เนื่องจากมีเวลามากกว่านักท่องเที่ยววัยอื่น ๆ และมีความพร้อมทางด้านการเงิน การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุจึงเป็นช่องทางการท่องเที่ยวตลาดใหม่เนื่องจากเป็นตลาดที่มีคุณภาพและมีกำลังซื้อในการท่องเที่ยวสูงกว่าตลาดทั่วไป (จิราวดี รัตนไพฑูรย์ชัย,2557) ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา จำนวนผู้เกษียณอายุต่างชาติในไทยขยายตัวถึงหนึ่งเท่า สำหรับประเทศไทยอีก 6 ปีข้างหน้าก็จะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คาดว่าจะมีสัดส่วน ผู้สูงอายุ 25% ของประชากรทั้งหมด หรือเพิ่มขึ้นกว่าปัจจุบันที่มีอยู่ 10% จากประชากร 66 ล้านคนทำให้ปัจจุบันตลาดรวมธุรกิจและบริการผู้สูงอายุในไทยมีมูลค่าอยู่ราว 1,000 ล้านบาท หรือมีอัตราการเติบโต 15% ต่อปี ซึ่งคาดการณ์ไปอีก 6-10 ปีข้างหน้าตลาดนี้น่าจะโตไปถึง 3,000-4,000 ล้านบาท ตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุที่นิยมใช้ชีวิตหลังเกษียณในไทยส่วนมากมาจากประเทศพัฒนาแล้วโดยมีอัตราการเติบโตราว 18% ต่อปี เนื่องจากภาวะค่าครองชีพที่สูงส่งผลให้ผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศ พัฒนาแล้วหันไปใช้ชีวิตบั้นปลายในประเทศที่อัตราค่าครองชีพต่ำกว่า เพื่อให้ได้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งนโยบายการขยายวีซ่าการพำนักระยะยาวของผู้สูงอายุต่างชาติในไทยมีแนวโน้มเฉลี่ย 21% ต่อ ปี โดยที่พักส่วนใหญ่จะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น ภูเก็ต เชียงใหม่ พัทยา สอดคล้องกับนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวกลุ่มสูงอายุมากขึ้น เพราะกลุ่มนี้ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและวันเดินทาง รวมถึงศักยภาพการใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวทั่วไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อการศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
- 2) เพื่อการศึกษาแนวทางแรงจูงใจการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

3. ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา การศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยมุ่งทำการศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มี อายุ 60 – 79 ปี และอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเทคโนโลยีที่เจริญไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ได้รับพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นในทุกด้านสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือการพัฒนาเกี่ยวกับระบบสาธารณสุขซึ่งทำให้ประชากรมีอายุขัยที่ยืนยาวมากขึ้นได้รับการรักษาอย่างทั่วถึงรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างอายุของประชากรโลกโดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ.2552 ทั่วโลก มีจำนวนประชากรสูงอายุที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปประมาณ 1,005 ล้านคน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,710 ล้านคน หรือคิดเป็น ร้อยละ 15 ของประชากรโลก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้จำนวนประชากรของผู้สูงอายุเพิ่มอย่างมาก (ตุลยราศรี ประเทศ, 2564) ซึ่งผู้สูงอายุเหล่านี้มีแนวโน้มจะใช้ชีวิตหลังเกษียณในด้านกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจ โดยเฉพาะ กิจกรรมนันทนาการและการเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้น นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุนับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ธุรกิจรวมถึงธุรกิจ โรงแรมและการท่องเที่ยวไม่ควรมองข้าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อ ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเดินทางและยังมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี

มีการสำรวจแนวโน้มการท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยได้เผยแพร่ข้อมูลแนวโน้มตลาดการท่องเที่ยวปีพ.ศ.2563 ผ่าน TAT Review แมกกาซีนออนไลน์ ฉบับเดือน มกราคม - มีนาคม 2020 ระบุว่าแนวโน้มของตลาดท่องเที่ยวที่มาแรงในปีนี้มีด้วยกัน 8 เทรนด์ ซึ่งเทรนด์ที่มาแรงอันดับ 1 ก็คือ "เทรนด์ท่องเที่ยวผู้สูงวัย" (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2563) ดังนั้น การบริหารจัดการรวมถึงการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวให้เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุจึง มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุและเพื่อให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในรูปแบบที่มีความหลากหลายอย่างเป็นระบบเกิดการกระจายรายได้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อให้สามารถบริหารจัดการให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด จึงจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะเฉพาะของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

ด้านบริการที่สถานที่ท่องเที่ยวจัดไว้ให้ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว คือ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ทางลาด ราวจับตามทางเดิน สอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช พุ่มดารา และสุวิตา พุกษาอาภรณ์ (2565) เรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงกลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ต้องการบริการที่มีคุณภาพ พนักงานมีการให้บริการที่สุภาพ มีความปลอดภัยในการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งทางเดินเท้า ทางรถยนต์ โดยทางจะต้อง มีความลาดชันน้อย สามารถใช้รถเข็นได้

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบระเบียบและขั้นตอนการวิจัยเพื่อนำไปสู่การตอบปัญหาและตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูลที่น่ามาศึกษานั้นสามารถแบ่ง ลักษณะของแหล่งข้อมูลได้เป็น 2 ลักษณะคือ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) เพื่อสอบถามพฤติกรรม การท่องเที่ยวและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวของ กลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวม ข้อมูลจากหนังสือทางวิชาการ นิตยสาร วารสาร บทความ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนสารนิพนธ์วิทยานิพนธ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมและค้นคว้าข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.2.1 การเก็บข้อมูลด้านเอกสารซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมและค้นคว้า ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

3.2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐม ภูมิโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยในการศึกษานี้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยจะกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-79 ปี แบ่งระดับรายได้หรือเงินออมตามลำดับและพื้นที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน โดยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว และกรณีผู้สูงอายุซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีการออกแบบสัมภาษณ์ด้วยโครงสร้างคำถามที่จะนำไปสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง คือ เป็นการสัมภาษณ์ปลายเปิด มีการออกแบบหัวข้อสัมภาษณ์หรือแนวทาง คำถาม (Interview Guide)อันเป็นแนวทางการสัมภาษณ์แบบไม่มี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

รูปแบบข้อคำถามที่ตายตัว เพียงแต่มีการกำหนดลักษณะของ คำถามและนำวัตถุประสงค์ของการวิจัย มาใช้ปรับ
ถ้อยคำระหว่างกระบวนการสัมภาษณ์ ซึ่งจะทำให้ คำถามมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์และแนวการตอบของผู้
ถูกสัมภาษณ์จะมีการติดตามและ ชักชวนเพิ่มเติมในประเด็นที่สำคัญเพื่อขยายความข้อเท็จจริง อีกทั้งยังทำให้ผู้ถูก
สัมภาษณ์สามารถ แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ โทรศัพท์จำนวน 2
เครื่อง รายการคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากข้อมูลปฐมภูมิ ที่มาจากการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยจะนำการบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์มาฟังซ้ำ และนำมาสรุปประเด็นหลักและ
แบ่งเป็นข้อๆ เพื่อสะดวกต่อการสรุปผลของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนั้นๆ และจะนำผลสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์
ทั้งหมดมาเปรียบเทียบเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยในอดีตที่ได้มาจากข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อนำมา
อธิบายสิ่งที่ค้นพบ และนำมาตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เพื่อนำมาวิเคราะห์ และจัดทำข้อสรุปและเสนอแนะ
ในการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาพฤติกรรมการณ์ทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมือง
พัทยา จังหวัดชลบุรี

ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสัมภาษณ์
ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 15 คน ที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ทางท่องเที่ยวของ ผู้สูงอายุ
และความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อการท่องเที่ยวในด้านที่พัก สถานที่ ท่องเที่ยว อาหาร บุคคลากรในการ
ท่องเที่ยว และโปรแกรมการเดินทาง โดยสามารถแบ่งผลการสัมภาษณ์ได้เป็นส่วนๆดังนี้

4.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ให้สัมภาษณ์

สามารถแบ่งข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ได้ดังนี้ ผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นเพศ หญิง จำนวน 9 คน เพศชาย จำนวน 6 คน
ผู้เข้าร่วมวิจัยมีอายุระหว่าง 60 – 65 ปี มีจำนวน 7 คน อายุระหว่าง 66 – 70 ปี มีจำนวน 2 คน และอายุระหว่าง
71 ปีขึ้นไป มีจำนวน 6 คน ผู้เข้าร่วมวิจัยมีสถานภาพสมรส จำนวน 9 คน สถานภาพหม้าย จำนวน 6 คน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7

วันที่ 1 สิงหาคม 2567

ผู้เข้าร่วมวิจัยมีอาชีพก่อนเกษียณเป็นธุรกิจส่วนตัว จำนวน 6 คน พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 5 คน ว่างาน จำนวน 3 คน และทันตแพทย์ จำนวน 1 คน ผู้เข้าร่วมวิจัยมีรายได้ระหว่าง 30,0001 – 35,000 บาท จำนวน 8 คน รายได้ระหว่าง 40,000 – 50,000 บาท จำนวน 6 คน รายได้มากกว่า 50,001 บาท จำนวน 1 คน

5.1 สรุปผล

การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ 60-79 ปี ที่เดินทางท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมส่วนใหญ่ มีการเดินทาง 1-3 ครั้ง ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 2 วันเป็นส่วนมาก ในการไปท่องเที่ยวครั้งนี้เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและพบปะเพื่อน มีค่าใช้จ่ายประมาณ 10,000 ขึ้นไป ตามลำดับ ที่เดินทางท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ให้ลูกหลานช่วยหาข้อมูล ความสนใจในการไปเที่ยวหรือสาเหตุในการไปเที่ยวพัทยาเพราะมีบรรยากาศดี ทะเลมีความสวยงาม ที่พักมีให้เลือกหลากหลาย อาหารทะเลมีร้านให้เลือกเยอะ และส่วนใหญ่พักโรงแรมหรือรีสอร์ท เพราะด้วยความสะดวกสบายในการพักผ่อนที่มากยิ่งขึ้น ตามลำดับ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงนำไปสู่การสังเคราะห์เป็นแนวนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ใน 2 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวนโยบายในการส่งเสริมกิจกรรมและบริการทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้โครงสร้างประกอบสำคัญ 3 ประการ จากผลการวิจัย ได้แก่

1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ควรนำเสนอในรูปแบบสถานที่ Unseen ในเมืองพัทยา และควรมุ่งเน้นการนำเสนอความดั้งเดิม ความสมบูรณ์ ความสวยงาม และบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

2) การพัฒนาบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ออกแบบให้เหมาะกับผู้สูงอายุเพื่อใช้ในการบริการ เช่น การทำแอปพลิเคชันที่มีตัวอักษรค่อนข้างใหญ่และชัดเจน ใช้งานง่าย สามารถดูเมนูอาหารหรือบรรยากาศที่พิกได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาลูกหลาน เนื่องจากแอปพลิเคชันส่วนใหญ่ในปัจจุบันออกแบบให้มีความทันสมัยและสวยงาม จึงมีความซับซ้อนในการใช้งาน อาจเข้าไม่ถึงกลุ่มผู้สูงอายุ รวมถึงด้านสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ลานจอดรถ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7

วันที่ 1 สิงหาคม 2567

มีพื้นที่ไม่พอสำหรับนักท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวบางท่านต้องจอดรถไกลขึ้น ซึ่งกรณีมีผู้สูงอายุ จะทำให้เกิดความลำบากในการท่องเที่ยวได้

3) การส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภาครัฐและเอกชน ควรแสดงให้เห็นถึงการพัฒนา ความเอาใจใส่ ที่มีให้ผู้สูงอายุ เช่น การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ที่พักผ่อน รวมถึงการบริการ ให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และอาจมีการจัดกิจกรรมโดยเชิญชวนผู้สูงอายุหลายๆท่านมาร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ สังคมใหม่ เช่น การเล่นเกมกระดาน การเดินรำ การทำงานฝีมือ เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลายและได้รับสิ่งแปลกใหม่ โดยที่ไม่ได้ร้องขอจากทางผู้ให้บริการ

2. แนวนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มี 2 องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ด้านความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

1) การส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ภาครัฐและเอกชน ควรจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพิเศษให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น บริการรับส่งจากจุดจอดรถยนต์ ไปยังจุดสถานที่ท่องเที่ยว หรือ การอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาเรื่องข้อเท้าหรือการเดิน อาจมีบริการวีลแชร์หรือไม้เท้าให้ใช้ รวมถึงการทำราวจับสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ และสร้างความประทับใจ แสดงถึงความเอาใจใส่

2) การส่งเสริมความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ภาครัฐควรมุ่งเน้นด้านการพัฒนาความปลอดภัยให้ครอบคลุมในทุกๆด้าน เช่น ด้านการเดินทาง การปรับปรุงถนน และป้ายบอกทาง ด้านสุขอนามัย ทั้งสถานที่และอาหาร เนื่องจากเมืองพัทยา โดดเด่นด้านอาหารทะเล จึงมีความเสี่ยงในการบริโภคและอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้สูงอายุ หรือด้านสถานพยาบาล อาจมีการจัดตั้งโรงพยาบาล ในพื้นที่ห่างไกลจากตัวเมือง และจัดตั้งทีมแพทย์ฉุกเฉิน ที่สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ตามจุดต่างๆให้ทั่วถึง ในส่วนของภาคเอกชน ควรกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านที่พักและร้านอาหาร เช่น การเสื่อมสภาพของของสถานที่ หรือ ลานจอดรถยนต์ ที่มีระยะทางค่อนข้างไกลจากที่พักหรือร้านอาหาร ควรมีพนักงานที่ดูแลด้านความปลอดภัย คอยให้ความช่วยเหลือ 24 ชั่วโมง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจในการใช้บริการท่องเที่ยว

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

5.2 อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ 60 – 79 ปี ที่เดินทางท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พบปัญหาในทิศทางเดียวกัน คือ มีปัญหาเรื่องข้อเข่า และการเดินทางเนื่องจากหากเดินในระยะทางที่ค่อนข้างไกลหรือมีบันไดหลายชั้น จะทำให้เกิดอาการปวดเข่าและเหนื่อยง่าย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จึงต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการเป็นพิเศษ เช่น วีลแชร์ ไม้เท้า หรือรถรับส่งไปยังจุดต่างๆภายในสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงความสะอาดในสถานที่ต่างๆ และผู้สูงอายุบางท่าน มีปัญหาด้านสถานบริการ เช่น ภายในสถานที่ท่องเที่ยว ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ จึงเกิดความลำบากในการใช้งาน และปัญหาด้านการขายสินค้าเกินราคา จึงต้องการให้มีหน่วยงานเข้ามาตรวจสอบ เพื่อความยุติธรรม รวมถึงความสะอาดของอาหาร เนื่องจากผู้สูงอายุบางท่าน เคยมีอาการท้องร่วง เนื่องจากทานอาหารทะเล

จากวัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อศึกษาแรงจูงใจการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ 60-79 ปี ที่เดินทางท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ 60-79 ปี ที่เดินทางท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ให้ลูกหลานช่วยหาข้อมูล เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงเทคโนโลยี เพราะใช้งานยาก และมีความซับซ้อน จึงไม่สามารถหาข้อมูลได้ด้วยตนเองได้ ความสนใจในการไปเที่ยวหรือสาเหตุในการไปเที่ยวพัทยาเพราะมีบรรยากาศดี ทะเลมีความสวยงาม ที่พักริมทะเลเลือกหลากหลาย อาหารทะเลมีร้านให้เลือกเยอะ และเดินทางสะดวก เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ชอบเดินทางนานๆ เพราะหากนั่งนานจนเกินไป จะเกิดอาการปวดหลังและขาบวม ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกพักโรงแรมหรือรีสอร์ท เพราะมีความสะดวกสบายและมีสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งผู้สูงอายุบางท่านมีแรงจูงใจจากการบอกต่อ ของเพื่อนหรือคนรู้จัก และไม่ต้องศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เนื่องจากมีเพื่อนที่เคยไปท่องเที่ยวมาแล้ว แต่ผู้สูงอายุบางท่าน พบปัญหาเรื่องที่พัก เนื่องจาก สถานที่พักไม่ตรงกับรูปภาพในเว็บไซต์ หรือรูปภาพที่ใช้โปรโมท และการบริการผู้สูงอายุค่อนข้างไม่ได้มาตรฐาน ในส่วนของกิจกรรม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ จะใช้บริการนวด ตามร้านที่ให้บริการต่างๆหรือภายในที่พัก เนื่องจากไม่สามารถร่วมกิจกรรมอื่น ๆที่มีการจัดขึ้นให้กับนักท่องเที่ยวได้หรือกิจกรรมที่ต้องมีการใช้แรงจำนวนมาก หรือมีความท้าทาย จึงหันมาใช้บริการด้านสุขภาพแทน เช่น การเล่นพาราเซลลิ่ง การดำน้ำ และการเล่นเซิร์ฟ และผู้สูงอายุบางท่านจะนิยมนั่งดูวิวทะเล เพื่อทำให้รู้สึกผ่อนคลายแทนการเล่นกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากสภาพร่างกายมีขีดจำกัดค่อนข้างมาก และลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุต่อตนเอง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในทุกภาคส่วนควรมีการหารือร่วมกันเพื่อร่างแนวทางการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และควรมีแนวทางหรือมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับกิจกรรมกึ่งผจญภัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยวควรสร้างความเข้าใจ ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานด้านความปลอดภัย แนวทางการจัดการกับเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัย อุบัติเหตุ รวมถึงซักซ้อมวิธีการปฐมพยาบาลขั้นต้นเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

1.3 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวควรสร้างความเชื่อมั่นใน คุณภาพและมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่สอดคล้องกัน โดยมุ่งเน้นด้านการสร้างสื่อสัญลักษณ์เพื่อป้องกันระดับมาตรฐานความปลอดภัย มาตรฐานการ บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้เกิดการใช้บริการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มากขึ้น

1.4 การส่งเสริมการตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ควรสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นการบอกต่อผ่านการรีวิวที่เป็นตัวแทนกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุ เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และสร้างแรงจูงใจ โดยการใช้ช่องทางออนไลน์ในการเข้าถึงกลุ่มผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างอายุ 60-79 ปี จำนวน 15 คน ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจแบ่งกลุ่มตัวอย่างระหว่างสองช่วงอายุ 60-69 ปี และ 70-79 ปี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกันว่ามีพฤติกรรมที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกับผู้สูงอายุวัยเกษียณในการเลือกซื้อบริการของบริษัทนำเที่ยวว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้อง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7
วันที่ 1 สิงหาคม 2567

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการผู้สูงอายุ. เทรนด์ท่องเที่ยวที่มาแรงที่สุดในปี 2020. (2563, 7 พฤศจิกายน). สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.dop.go.th/th/gallery/1/3078>

คณะกรรมการวิสามัญสวัสดิการผู้สูงอายุและการพัฒนาสังคม. (2534). ปัญหาผู้สูงอายุ และแนวทางแก้ไข พ.ศ. 2534. กรุงเทพฯ : บางกอกบล๊อค.

คมสัน สุริยยะ. (2553). ความเป็นเลิศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2567. จาก http://www.tourismlogistics.com/index.php?option=com_content&view=article&id=591:what-is-excellence&catid=90:advisor&Itemid=101.

ชนนต์ดี บุญรอด (2557). ความต้องการของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครต่อธุรกิจนำเที่ยว.

ชุติมา เจริญปรีดี. (2551). คุณภาพของการใช้บริการของโรงแรมในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์. การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ตุลยราศรี ประเทพ. ศตวรรษที่21กับการท่องเที่ยวผู้สูงอายุในประเทศไทย. (2564, 4 กรกฎาคม). สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2565, จาก <https://bsru.net/ศตวรรษที่21กับการท่องเที่ยว/>

ธวัช พุ่มดารา และสุวิดา พฤษภาภรณ์. (2565). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงกลุ่มผู้สูงอายุ จังหวัด สมุทรสงคราม. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 6(1), 107-128.

นิตา ชัชกุล. (2554). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ปิยฉัตร ทองแพง (2549). รูปแบบการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุกรณีศึกษาผู้สูงอายุภาคกลาง.